اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

TEHRAN CHAMBER OF COMMERCE, INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

تهران، پایتخت تجارت ایران

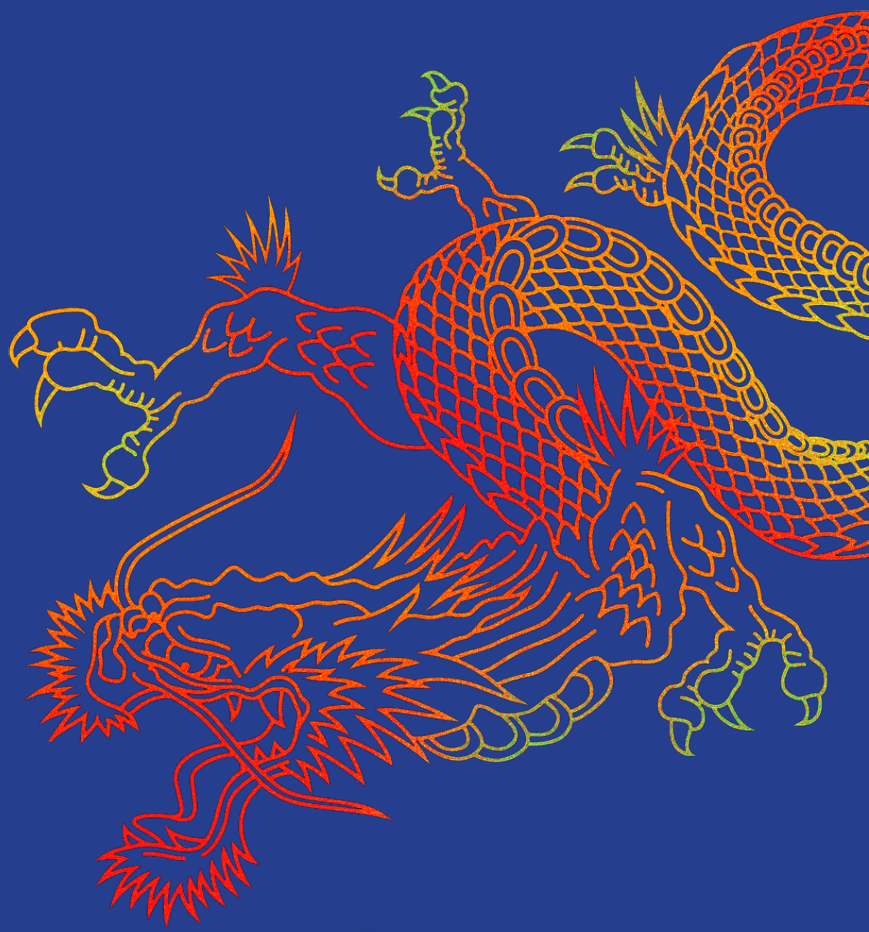

۱۴۱

شماره

معاونت امور بین‌الملل و توسعه تجارت
دبیرخانه توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری
بخش خصوصی با چین

هفته اول و دوم خرداد
۱۴۰۵

اخبار اقتصادی جمهوری خلق چین

عناوین اخبار و گزارش‌ها:

سخن روز- واقعیت های میدانی تبیین همکاری راهبردی برد- برد ایران و چین .....

الف - اخبار اقتصادی جمهوری خلق چین.....

عناوین اخبار:

۱- فاز دوم کریدور چین-پاکستان؛ از توسعه زیرساخت تا شکل‌دهی اقتصاد منطقه‌ای .....

۲- چرخش راهبردی پکن به سوی اقتصاد دریایی .....

۳- پکن در برابر محدودیت‌های صادراتی عناصر نادر خاکی؛ حفظ اهرم فشار بدون بستن درها .....

۴- تحریک تقاضای داخلی؛ اولویت تازه سیاست‌گذاران چینی .....

۵- پکن در مسیر دشوار گذار از اقتصاد صادرات‌محور به تقاضامحور .....

۶- تقویت یوان و معمای همیشگی پکن؛ ثبات ارزی یا حمایت از صادرات؟ .....

۷- بازگشت سرمایه‌گذاری چین به اروپا؛ اوج هفت‌ساله روابط اقتصادی.....

۸- اقتصاد جهانی در سایه تعادل پکن-واشنگتن.....

ب - مهمترین اخبار و تحولات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در ۲ هفته اخیر.....

ج - گزارش ویژه (از سلسله گزارش های چین شناسی) .....

گزارش یک: پانزدهمین برنامه پنج‌ساله چین- فرصت‌ها و چالش‌ها برای ایران .....

دبیرخانه توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری بخش خصوصی با چین

واقعیت های میدانی تبیین همکاری راهبردی برد-برد ایران و چین

برخی تحلیل‌ها همکاری ایران با چین را از زاویه «ضعف» و «ناچاری» ایران تفسیر می‌کنند. اما واقعیت میدانی چیز دیگری می‌گوید. ایران کشوری است که با وجود بیش از چهار دهه تحریم، تهدید و جنگ های نیابتی علیه این کشور نه تنها شکست نخورده، بلکه به عنوان یک قدرت بلامنازعه در غرب آسیا تثبیت شده است. توانمندی‌های بالقوه ایران در حوزه‌های نظامی، فناوری، انرژی و ژئوپلیتیک، آن را به یکی از معدود کشورهایی تبدیل کرده که چین برای حفظ و گسترش نفوذ جهانی خود به عنوان یک شریک استراتژیک قدرتمند در غرب آسیا و یک متحد قابل اعتماد که تحت فشار غرب عقب‌نشینی نمی‌کند قرار داده است. ایران نیز برای خروج از اقتصاد تک‌محصولی وابسته به نفت، به شریکی نیاز دارد که هم پول داشته باشد، هم فناوری و هم حوصله تحریم‌ها و البته آن شریک فقط چین است.

این مسیر صرفا یک اراده سیاسی برای همکاری راهبردی برد-برد نیست، بلکه بر اعداد و ارقام واقعی تجارت، جریان‌های سرمایه، شکاف‌های صنعتی و مدل‌های مالی قابل اجرا استوار است. ایران می تواند با همکاری فعالانه مثلا در محور انرژی از صرف فروش نفت خام به مدیریت زنجیره تأمین انرژی منطقه برای چین تبدیل شود. نقش چین در سرمایه‌گذاری در پالایشگاه‌های کوچک مقیاس و نیروگاه‌های تجدیدپذیر و همچنین تکمیل راه‌آهن چابهار-زاهدان-مشهد-سرخس و اتصال به شبکه ریلی چین با سرمایه گذاری و انتقال فناوری های نوین و هوشمندسازی تجهیزات و تاسیسات بندر دریایی و خشکی حائز اهمیت خواهد بود.

تبیین همکاری برد-برد بر اساس محتوا و محورهای چهارگانه (انرژی، ترانزیت، لجستیک، خدمات صنعتی/فناورانه) همکاری هایی است که به ایران امکان می‌دهد برتری منطقه‌ای خود را ارتقاء دهد و به چین امکان می‌دهد نفوذ اقتصادی و امنیتی خود را در غرب آسیا تثبیت کند.

الف - اخبار اقتصادی جمهوری خلق چین

۱ فاز دوم کریدور چین-پاکستان؛ از توسعه زیرساخت تا شکل‌دهی اقتصاد منطقه‌ای

شرح خبر: در دیدار شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین، و لی که چیانگ، نخست‌وزیر این کشور، با شهباز شریف، نخست‌وزیر پاکستان، دو طرف علاوه بر بررسی روند اجرای کریدور اقتصادی چین-پاکستان (CPEC)، بر گسترش همکاری‌ها در حوزه‌های کشاورزی، صنعت، آموزش و هوش مصنوعی تأکید کردند. همچنین درباره امنیت کشتیرانی در منطقه و مسیرهای انتقال انرژی به گفت‌وگو پرداختند.

در بیانیه مشترک چین و پاکستان نیز بر ارتقای کریدور اقتصادی چین-پاکستان، آزادسازی ظرفیت‌های بندر گوادر و تبدیل آن به یک مرکز اتصال منطقه‌ای تأکید شد. دو طرف همچنین از مشارکت اشخاص ثالث در توسعه و ساخت کریدور اقتصادی چین-پاکستان، مطابق با مدل مورد توافق میان چین و پاکستان، استقبال کردند.

منبع: خبرگزاری رسمی مالزی

تحلیل: کریدور اقتصادی چین-پاکستان (CPEC) یکی از مهم‌ترین پروژه‌های ابتکار کمربند و راه موسوم به راهگذار اقتصادی چین - پاکستان به شمار می‌رود و همچنان مورد توجه و تأکید دو کشور است. این کریدور با هدف توسعه زیرساخت‌ها، تقویت بخش انرژی و ایجاد پیوند میان جنوب پاکستان و غرب چین شکل گرفته است.

پیامد جهانی: کریدور اقتصادی چین-پاکستان وارد فاز دوم توسعه خود شده و تمرکز آن از زیرساخت‌های فیزیکی به سمت اقتصاد واقعی تغییر یافته است. در مرحله نخست، این کریدور عمدتاً بر توسعه جاده‌ها، نیروگاه‌ها، بنادر و سایر زیرساخت‌های فیزیکی متمرکز بود؛ اما اکنون توجه به حوزه‌هایی نظیر صنعت، کشاورزی، پارک‌های صنعتی، فناوری و اشتغال معطوف شده است. این تحول نشان می‌دهد که چین دیگر صرفاً به ایجاد «مسیر» اکتفا نمی‌کند، بلکه به‌دنبال شکل‌دهی و توسعه اقتصاد پیرامون این مسیرهاست.

پیامد برای ایران: در شرایطی که احتمال اختلال در تردد از تنگه هرمز یا تشدید فشارهای ژئوپلیتیکی علیه ایران مطرح باشد، کریدور اقتصادی چین-پاکستان می‌تواند برای ایران نیز از اهمیت بیشتری برخوردار شود. از این‌رو، اتصال پروژه‌های شرق ایران به کریدورهای پاکستان و دریای عمان می‌تواند در آینده از منظر اقتصادی و ترانزیتی اهمیت فزاینده‌ای پیدا کند.

۲ چرخش راهبردی پکن به سوی اقتصاد دریایی

شرح خبر: در مباحث نظری اخیر حزب کمونیست چین، توسعه اقتصاد دریایی، فناوری‌های دریایی، بنادر، کشتی‌سازی و انرژی فراساحلی بار دیگر مورد توجه قرار گرفته است. پکن نگاه راهبردی‌تری به دریا پیدا کرده و آن را نه‌تنها برای تجارت، بلکه به‌عنوان بستری برای توسعه فناوری، تقویت امنیت و رشد صنعتی مورد توجه قرار می‌دهد.

منبع : ارگان رسمی کمیته مرکزی حزب کمونیست چین مجله Qiushi Journal

تحلیل: دریا برای چین صرفاً یک مسیر صادراتی نیست، بلکه بخشی از امنیت ملی و موتور رشد آینده این کشور محسوب می‌شود. این تغییر رویکرد ریشه در یک دگرگونی راهبردی عمیق دارد که به‌تازگی در بالاترین سطوح تصمیم‌گیری چین، یعنی کمیته مرکزی حزب کمونیست، تثبیت شده است. در واقع، پکن دیگر دریا را تنها یک منبع اقتصادی نمی‌بیند، بلکه آن را پیشران جدید رشد اقتصادی و عرصه‌ای برای رقابت‌های ژئوپلیتیکی و فناورانه می‌داند.

پیامد برای ایران: بنادر جنوبی، لجستیک دریایی، خدمات بندری و صنایع وابسته می‌توانند به حوزه‌هایی برای همکاری گسترده‌تر و راهبردی‌تر میان ایران و چین تبدیل شوند.

۳ پکن در برابر محدودیت‌های صادراتی عناصر نادر خاکی؛ حفظ اهرم فشار بدون بستن درها

شرح خبر: وزارت بازرگانی چین اعلام کرد محدودیت‌های صادراتی عناصر نادر خاکی اقدامی قانونی است، اما پکن همچنان آمادگی دارد به «نگرانی‌های معقول» طرف آمریکایی رسیدگی کند. این موضوع در گفت‌وگوهای میان دونالد ترامپ و شی جین‌پینگ نیز مطرح شده است.

منبع: وزارت بازرگانی چین و Investing.com

تحلیل: این سیاست نمونه‌ای کلاسیک از رویکرد پکن در مدیریت اختلافات اقتصادی و تجاری است؛ نه عقب‌نشینی کامل و نه تشدید کامل تنش‌ها، بلکه حفظ اهرم فشار همزمان با کنترل بازار و مدیریت پیامدها.

پیامد جهانی: بازار خودروهای برقی، باتری‌ها و صنایع دفاعی همچنان به تصمیمات چین در حوزه صادرات عناصر نادر خاکی وابسته خواهد ماند.

پیامد برای ایران: این تحولات نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری در فرآوری مواد معدنی و توسعه زنجیره‌های پایین‌دستی، از اهمیت بیشتری نسبت به صادرات مواد خام برخوردار است.

۴ تحریک تقاضای داخلی؛ اولویت تازه سیاست‌گذاران چینی

شرح خبر: شی جین‌پینگ بار دیگر بر توسعه بخش خدمات، ارتقای مصرف خانوار و تقویت برندهای خدماتی چینی تأکید کرد. این رویکرد در راستای سیاست‌های کلان چین برای افزایش سهم مصرف داخلی در اقتصاد این کشور دنبال می‌شود.

منبع: خبرگزاری رسمی شین هوا

تحلیل: چین در تلاش است با افزایش سهم بخش خدمات و مصرف داخلی، وابستگی اقتصاد خود به صادرات را کاهش داده و آثار ناشی از رکود بازار مسکن را مدیریت کند. در همین راستا، توسعه خدمات و تقویت تقاضای مصرفی به یکی از محورهای اصلی سیاست‌گذاری اقتصادی پکن تبدیل شده است.

پیامد برای ایران: برای صادرکنندگان ایرانی، شناخت دقیق‌تر بازار مصرف چین در حوزه‌هایی نظیر مواد غذایی، خدمات، سلامت و گردشگری اهمیت بیشتری نسبت به گذشته پیدا می‌کند. همچنین نقش بازاریابان، شبکه‌های توزیع و شرکت‌های فعال در توسعه بازار در چین برای موفقیت صادرات ایران بیش از پیش برجسته خواهد شد.

۵ پکن در مسیر دشوار گذار از اقتصاد صادرات‌محور به تقاضامحور

شرح خبر: بر اساس نظرسنجی اقتصاددانان، شاخص رسمی مدیران خرید (PMI) چین در ماه مه احتمالاً در نزدیکی مرز ۵۰ باقی مانده است؛ موضوعی که نشان می‌دهد رشد بخش تولید عملاً وارد فاز سکون شده است. هرچند صادرات همچنان از فعالیت‌های صنعتی حمایت می‌کند، اما تقاضای داخلی هنوز به سطح مورد انتظار نرسیده و افزایش هزینه‌های لجستیکی ناشی از تنش‌های غرب آسیا نیز بر فعالیت‌های اقتصادی فشار وارد کرده است.

منبع: رویترز

تحلیل: دو موتور اصلی اقتصاد چین در حال حاضر با سرعت‌های متفاوتی حرکت می‌کنند. از یک سو، صادرات و صنایع فناورانه همچنان از مقاومت و پویایی نسبی برخوردارند و از سوی دیگر، تقاضای مصرفی و بازار داخلی ضعیف‌تر از انتظارات باقی مانده‌اند. این شکاف برای پکن اهمیت ویژه‌ای دارد؛ زیرا فرآیند گذار از الگوی رشد «صادرات‌محور» به «تقاضامحور» هنوز به‌طور کامل تثبیت نشده است.

پیامد جهانی: تداوم ضعف تقاضای داخلی در چین می‌تواند احتمال ادامه سیاست‌های حمایتی دولت را افزایش دهد؛ موضوعی که بر بازارهای جهانی و قیمت مواد خام اثرگذار خواهد بود.

پیامد برای ایران: در روابط تجاری با چین، کاهش رشد صنعتی این کشور لزوماً به معنای افت واردات نیست، اما می‌تواند موجب افزایش حساسیت و انتخاب‌گری چین در خرید کالاهای واسطه‌ای و محصولات صنعتی شود.

۶ تقویت یوان و معمای همیشگی پکن؛ ثبات ارزی یا حمایت از صادرات؟

شرح خبر: یوان در برابر دلار آمریکا به بالاترین سطح خود در چند سال اخیر رسیده است. همزمان، مقام‌های ارزی چین بر حفظ ثبات نرخ ارز تأکید کرده‌اند. بر اساس آخرین گزارش‌ها، نرخ برابری یوان در برابر دلار آمریکا در سال ۲۰۲۶ به بالاترین سطح خود در نزدیک به سه سال گذشته رسیده و در محدوده ۶.۸۰۴۰ یوان در برابر هر دلار معامله می‌شود. این نرخ نسبت به ابتدای سال جاری حدود ۳ درصد افزایش نشان می‌دهد.

روند تقویت یوان در سال‌های اخیر نیز ادامه‌دار بوده است؛ به‌گونه‌ای که این ارز در سال ۲۰۲۵ با ۴.۲ درصد افزایش ارزش، بزرگ‌ترین رشد سالانه خود در پنج سال گذشته را ثبت کرد و به دوره سه‌ساله کاهش ارزش خود در فاصله سال‌های ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۴ پایان داد.

منبع: South China Morning Post و اداره دولتی ارزهای خارجی چین

تحلیل: تقویت ارزش یوان می‌تواند به افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران و جذب سرمایه به اقتصاد چین کمک کند، اما در عین حال فشارهایی را نیز بر بخش صادرات این کشور وارد خواهد کرد. سیاست‌گذاران چینی تاکنون تلاش کرده‌اند میان مزایای یک ارز قوی و ضرورت حفظ رقابت‌پذیری صادرات، تعادل برقرار کنند.

پیامد برای ایران: رشد ارزش یوان نشان می‌دهد که تجارت با چین بیش از گذشته نیازمند توجه به ریسک‌های ارزی و طراحی سازوکارهای تسویه غیردلاری است. همچنین فعالان اقتصادی ایرانی باید نوسانات نرخ برابری یوان را در قراردادهای تجاری و مالی خود مدنظر قرار دهند.

۷ بازگشت سرمایه‌گذاری چین به اروپا؛ اوج هفت‌ساله روابط اقتصادی

شرح خبر: سرمایه‌گذاری چین در اروپا در ماه‌های اخیر افزایش یافته است، هرچند فشارهای بروکسل و تنش‌های تجاری همچنان ادامه دارد. تمرکز اصلی این سرمایه‌گذاری‌ها بر حوزه‌های خودروهای برقی، باتری و فناوری‌های صنعتی قرار داشته است. بر اساس داده‌های منتشرشده، آخرین باری که سرمایه‌گذاری چین در اروپا به چنین سطحی رسیده بود به سال ۲۰۱۸ بازمی‌گردد. پس از آن، با تشدید نظارت‌های امنیتی اتحادیه اروپا و همه‌گیری کرونا، این روند به‌طور قابل‌توجهی کاهش یافت و در سال‌های بعد به حدود ۱۰ میلیارد یورو سقوط کرد. با این حال، در سال ۲۰۲۵ این روند معکوس شده و حجم سرمایه‌گذاری چین در اروپا با ۶۷ درصد رشد به ۱۶.۸ میلیارد یورو رسیده است. همچنین سهم اروپا از کل سرمایه‌گذاری خارجی چین از ۱۷ درصد به نزدیک ۲۵ درصد افزایش یافته است.

منبع: South China Morning Post

تحلیل: این روند نشان می‌دهد اروپا بار دیگر به یکی از مقاصد اصلی سرمایه‌گذاری چین تبدیل شده است. مهم‌تر از آن، چین در حال اجرای یک راهبرد تنوع‌بخشی همزمان در جغرافیای سرمایه‌گذاری خود است؛ از جنوب جهانی گرفته تا اروپا، و از انرژی تا فناوری. در واقع می‌توان گفت چین در حال شکل‌دهی به یک شبکه اقتصادی موازی است. در این چارچوب، سرمایه‌گذاری در اروپا با هدف دسترسی به فناوری‌های پیشرفته و بازارهای با قدرت خرید بالا انجام می‌شود، در حالی که در جنوب جهانی تمرکز بر تأمین منابع، انرژی و زیرساخت‌های حیاتی برای رشد بلندمدت این کشور قرار دارد.

پیامد برای ایران: در این راهبرد تنوع‌بخشی سرمایه‌گذاری چین، ایران می‌تواند نقش دوگانه و مهمی ایفا کند. از یک سو، به‌عنوان یکی از بازیگران کلیدی در جنوب جهانی، در تأمین امنیت انرژی چین نقش دارد و از سوی دیگر، به‌عنوان یک مسیر ترانزیتی و حلقه ارتباطی در چارچوب کمربند اقتصادی جاده ابریشم، امکان اتصال چین به اروپا را فراهم می‌کند. در این چارچوب، مکمل بودن اقتصادی ایران و چین اهمیت ویژه‌ای دارد؛ به‌گونه‌ای که چین به انرژی پایدار و مقرون‌به‌صرفه ایران نیاز دارد و ایران نیز در مقابل به سرمایه، فناوری و کالاهای صنعتی چین وابسته است.

۸ اقتصاد جهانی در سایه تعادل پکن-واشنگتن

شرح خبر: پس از سفر دونالد ترامپ به پکن، دو طرف از ادامه گفت‌وگوها درباره تعرفه‌ها، کالاهای غیرراهبردی، عناصر نادر خاکی، هواپیما و تجارت محصولات کشاورزی خبر دادند. صندوق بین‌المللی پول (IMF) نیز کاهش تنش میان دو اقتصاد بزرگ جهان را به نفع اقتصاد جهانی ارزیابی کرده است.

منبع: رویترز

تحلیل: این سفر به معنای پایان رقابت اقتصادی میان چین و آمریکا نیست، بلکه نشان‌دهنده تثبیت نوعی «رقابت مدیریت‌شده» میان دو کشور است. در این چارچوب، رقابت فناورانه و ژئواکونومیک ادامه دارد، اما در عین حال، امکان قطع کامل روابط اقتصادی میان دو قدرت بزرگ جهان عملاً وجود ندارد.

پیامد برای ایران: چین در این شرایط همچنان تلاش می‌کند فضای مانور خود را میان ایالات متحده و ایران حفظ کند. به همین دلیل، احتمال ادامه سیاست «تعادل فعال» پکن در روابط خارجی، به‌ویژه در حوزه‌های اقتصادی و تجاری، همچنان بالا خواهد بود.

ب - مهمترین اخبار و تحولات
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در ۲ هفته اخیر

اتاق تهران میزبان رئیس‌جمهور؛ زمان اعتماد به فعالان اقتصادی و اصلاح مقررات فرا رسیده است

در نشست مشترک رئیس‌جمهور با اعضای هیئت نمایندگان اتاق تهران، رؤسای تشکل‌های اقتصادی و فعالان بخش خصوصی، مهم‌ترین چالش‌های اقتصاد کشور و مطالبات فعالان اقتصادی مطرح شد. نمایندگان بخش خصوصی با اشاره به شرایط ویژه ناشی از جنگ، خواستار بازنگری در مقررات، کاهش تصدی‌گری دولت، اصلاح سیاست‌های ارزی و تجاری، تسهیل واردات و صادرات و افزایش اعتماد به بخش خصوصی شدند.

در این نشست، موضوعاتی از جمله تأمین ارز صنایع، استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان، حذف یا تسهیل فرآیند ثبت سفارش، حل مشکلات حمل‌ونقل و گمرکات، تسویه مطالبات بخش خصوصی، خصوصی‌سازی خودروسازان، رفع محدودیت‌های اینترنتی و حمایت از اقتصاد دیجیتال مطرح شد. همچنین فعالان اقتصادی بر ضرورت توسعه صادرات، اصلاح قیمت‌گذاری دستوری، حمایت از سرمایه‌گذاری در صنعت برق و انرژی‌های تجدیدپذیر و کاهش مداخلات دولت در اقتصاد تأکید کردند.

رئیس‌جمهور نیز با اعلام آمادگی دولت برای اصلاح فرآیندها و مقررات، بر همکاری دولت و بخش خصوصی، مقابله با رانت و فساد و تقویت تاب‌آوری اقتصاد کشور تأکید کرد.

اتاق تهران و سفیر چین راه‌های توسعه مناسبات تجاری را بررسی کردند

رئیس اتاق بازرگانی تهران به همراه دبیرکل و جمعی از رؤسای کمیسیون‌های تخصصی این اتاق در دیدار با سفیر جمهوری خلق چین، راهکارهای توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری میان دو کشور را مورد بررسی قرار دادند.

در این نشست، نمایندگان اتاق تهران با تأکید بر نقش محوری بخش خصوصی در گسترش روابط اقتصادی ایران و چین، خواستار تداوم گفت‌وگوها و تعاملات میان فعالان اقتصادی دو کشور شدند. همچنین با اشاره به سوابق همکاری‌های مشترک، آمادگی اتاق تهران برای توسعه ارتباطات، تسهیل همکاری‌های تجاری و بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود در روابط اقتصادی دو کشور اعلام شد.

سفیر چین در تهران نیز ضمن ابراز خرسندی از همکاری‌های مستمر با اتاق تهران، نقش این نهاد را در توسعه مناسبات اقتصادی ایران و چین مثبت و مؤثر ارزیابی کرد و بر ضرورت استمرار رایزنی‌ها و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های مشترک تجاری تأکید کرد.

در پایان، دو طرف بر تداوم تعاملات و تقویت کانال‌های ارتباطی به منظور تسهیل و توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری میان ایران و چین تأکید کردند.

پیشنهاد سه‌گانه اتاق تهران در راستای توسعه تجارت میان پاکستان، ایران و آفریقا

در کنفرانس تجاری پاکستان-آفریقا ۲۰۲۶ که با هدف تقویت همکاری‌های اقتصادی میان پاکستان و ۱۶ کشور آفریقایی در کراچی برگزار شد، محمود نجفی‌عرب، رئیس اتاق بازرگانی تهران در پیامی ویدیویی بر تقویت همکاری‌های اقتصادی و تجاری میان ایران، پاکستان و کشورهای آفریقایی تاکید کرد و سه پیشنهاد مشخص برای توسعه مسیرهای تجاری مشترک ارائه داد. این پیشنهادها شامل ایجاد مسیر تجاری آزمایشی پاکستان-ایران-آفریقا، طراحی پروژه آزمایشی تجارت با تمرکز بر دارو، محصولات غذایی و کالاهای صنعتی و همچنین توسعه هم‌افزایی میان نهادهای مالی و تجاری برای تسهیل پرداخت‌ها و کاهش ریسک مبادلات بود. وی همچنین پیشنهاد تشکیل کارگروه مشترک میان اتاق‌های بازرگانی ایران، پاکستان و کشورهای آفریقایی برای تدوین نقشه راه این مسیر تجاری را مطرح کرد و توسعه همکاری‌های جنوب-جنوب و شکل‌گیری مسیرهای جدید تجاری را ضرورتی راهبردی دانست.

هم‌افزایی اتاق تهران، صندوق ضمانت صادرات و استانداری برای حمایت از صادرات

اتاق بازرگانی تهران، صندوق ضمانت صادرات ایران و استانداری تهران با هدف حمایت از توسعه صادرات، تسهیل تامین مالی صادراتی و توانمندسازی فعالان اقتصادی، تفاهم‌نامه همکاری امضا کردند. بر اساس این تفاهم‌نامه، استقرار میز خدمت صندوق ضمانت صادرات در اتاق تهران برای تقویت صادرات استان مورد توافق قرار گرفت. طبق مفاد این همکاری، صندوق ضمانت صادرات ایران متعهد شده انواع بیمه‌نامه‌ها و ضمانت‌نامه‌های صادراتی را برای پوشش ریسک‌های سیاسی و تجاری صادر کند و خدمات ارزیابی ریسک، بیمه سرمایه‌گذاری و مشوق‌های صادراتی را توسعه دهد. همچنین ایجاد کارگروه‌های تخصصی مشترک، برگزاری نشست‌ها و کارگاه‌های آموزشی، تسهیل تامین مالی پروژه‌های صادرات‌محور و حمایت از خدمات فنی و مهندسی در دستور کار قرار گرفته است. استانداری تهران نیز مسئول هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی و شناسایی چالش‌های صادراتی استان خواهد بود.

الزام استفاده از «سامانه اوراسیا» برای بهره‌مندی از معافیت‌های تعرفه‌ای

حسام‌الدین حلاج، معاون امور بین‌الملل و توسعه تجارت اتاق بازرگانی تهران از آغاز بهره‌برداری «سامانه اوراسیا» در فرآیندهای گمرکی کشور خبر داد و اعلام کرد که از ابتدای اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵، بهره‌مندی از تخفیفات و معافیت‌های تعرفه‌ای واردات از کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا تنها از طریق ثبت اطلاعات و انجام فرآیندها در این سامانه امکان‌پذیر است. به گفته وی، این سامانه با هدف افزایش شفافیت، تسهیل تجارت و اجرای موافقت‌نامه تجارت آزاد ایران و اوراسیا راه‌اندازی شده و استفاده از آن در فرآیندهای اظهار، ارزیابی و ترخیص کالا الزامی است. حلاج تاکید کرد در صورت عدم ثبت گواهی مبدا اوراسیا در سامانه جامع گمرکی، واردات کالا مشمول تخفیف تعرفه‌ای نخواهد شد و به‌عنوان واردات از کشورهای ثالث تلقی می‌شود.

گزارش یک:

پانزدهمین برنامه پنج‌ساله فرصت‌ها و چالش‌ها برای ایران و چین

با درک تصویر کلی چین در آستانه پانزدهمین برنامه توسعه پنج‌ساله و همچنین وضعیت جدید ایران، به‌ویژه در حوزه بازسازی، چند توصیه کلیدی برای دو کشور قابل استخراج است:

توصیه اول: پروژه‌های کوچک و مشخص را جایگزین وعده‌های بزرگ کنیم

به‌جای تمرکز بر وعده ۴۰۰ میلیارد دلاری توافق ۲۵ ساله ــ که عملاً اجرای آن به دلیل تحریم‌ها و محدودیت‌های بانکی با چالش‌های جدی مواجه است ـ ایران باید بسته‌های سرمایه‌گذاری در مقیاس ۵۰ تا ۵۰۰ میلیون دلاری با نرخ بازگشت سرمایه مشخص و کوتاه‌مدت تعریف کند.

در این چارچوب، پروژه‌هایی مانند توسعه ۷ گیگاوات نیروگاه‌های خورشیدی، احداث پالایشگاه ۵۰ هزار بشکه‌ای و تولید اینورترها (که برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر اهمیت بالایی دارند) می‌توانند نمونه‌های عملی و قابل اجرای این رویکرد باشند.

توصیه دوم: نفت در برابر کالا یا در برابر فناوری نوین را زودتر نهادینه کنیم

بهترین دستاورد عملی همکاری ایران و چین، الگوی تهاتر نفت خام در برابر کالا، خدمات و به‌ویژه فناوری بوده است. ایران و چین باید این الگو را از یک «راهکار موقت» به یک سازوکار دائمی، شفاف و قابل توسعه تبدیل کنند و دامنه آن را از تأمین کالاهایی نظیر تجهیزات پزشکی، قطعات خودرو و دارو تا خطوط مونتاژ، تجهیزات نیروگاهی، ماشین‌آلات صنعتی، مجوزهای دانش فنی، انتقال فناوری و حقوق مالکیت فکری گسترش دهند. در این مسیر، استفاده از یوان و سایر ابزارهای پرداخت غیردلاری، از جمله رمزارزها، می‌تواند نقش مهمی در تسهیل مبادلات ایفا کند.

توصیه سوم: بر انرژی سبز متمرکز شویم، نه فقط نفت سیاه

چین در حال تبدیل شدن به بزرگ‌ترین صادرکننده فناوری‌های انرژی پاک در جهان است. ایران نیز با کسری شدید برق (۱۵ هزار مگاوات) مواجه است. همکاری دو کشور در حوزه نیروگاه‌های خورشیدی و بادی، باتری‌های ذخیره‌سازی انرژی و تولید قطعات مورد نیاز صنایع انرژی‌های تجدیدپذیر، یک فرصت واقعی «برد-برد» محسوب می‌شود. در این چارچوب، چین بازار جدیدی برای صادرات فناوری‌های خود به دست می‌آورد و ایران نیز ضمن تقویت و تثبیت شبکه برق، ارزش افزوده بیشتری ایجاد کرده و وابستگی خود به سوخت‌های فسیلی را کاهش می‌دهد.

توصیه چهارم: از جنگ سرد جدید بین چین و آمریکا سود ببریم

جهان در حال حرکت به سمت شکل‌گیری دو قطب متمایز فناوری و مالی است؛ یکی به رهبری آمریکا

و دیگری به رهبری چین. ایران می‌تواند با ایجاد فرصت‌های اقتصادی سودمند برای هر دو طرف، از فناوری‌ها و سرمایه‌های چینی بهره‌مند شود. تحقق این هدف مستلزم طراحی سازوکارهای متنوع اما شفاف برای تسویه مالی، از جمله استفاده از یوان بین‌المللی یا تهاتر، عضویت و بهره‌گیری از نظام‌های مالی جایگزین نظیر CIPS و همچنین هماهنگی بیشتر در مجامع و سازوکارهای بین‌المللی مانند بریکس، سازمان همکاری شانگهای، پیمان سنتو و سایر چارچوب‌های مشابه است.

پکن به شرکایی نیاز دارد که در برابر فشارهای غرب از ثبات و پایداری برخوردار باشند و ایران تاکنون این ویژگی را از خود نشان داده است.

توصیه پنجم: ثبات اقتصادی و شفافیت، شرط اول جذب سرمایه چین

سرمایه‌گذار چینی، چه دولتی و چه خصوصی، پیش از هر چیز به قابلیت پیش‌بینی‌پذیری (Predictability) و امنیت سرمایه‌گذاری توجه می‌کند. تورم مزمن، نوسانات شدید نرخ ارز، تغییرات ناگهانی مقررات و نبود شفافیت در قوانین، از مهم‌ترین موانع حضور و فعالیت سرمایه‌گذاران چینی در ایران به شمار می‌روند. رفع این چالش‌های داخلی، نه‌تنها برای جذب سرمایه‌گذاری چین، بلکه برای جلب مشارکت هر شریک خارجی دیگری نیز یک پیش‌شرط اساسی و اجتناب‌ناپذیر است.

توصیه ششم : بانک‌های چینی را با قواعد جدید وارد بازی کنیم

واقعیت این است که بانک‌های بزرگ چینی، به دلیل نگرانی از تحریم‌های آمریکا، عملاً گشایش اعتبار اسنادی (LC) برای ایران را متوقف کرده‌اند. در این شرایط، چند راهکار قابل بررسی است:

۱ ایجاد بانک مشترک ایران و چین: تأسیس یک نهاد مالی مشترک مستقر در چین (ترجیحاً در مناطق آزاد) که صرفاً با یوان، ریال و رمزارزها فعالیت کند و هیچ‌گونه ارتباطی با نظام مالی مبتنی بر دلار نداشته باشد.

۲ استفاده از ظرفیت صندوق توسعه ملی ایران: بهره‌گیری از منابع صندوق توسعه ملی، به‌ویژه منابع حاصل از درآمدهای نفتی ایران در چین، برای حمایت از تأمین مالی پروژه‌ها و تجارت دوجانبه.

۳ طراحی سازوکار تأمین مالی مشترک: ایجاد مدلی که بر اساس آن فاکتورها و قراردادهای تجاری طرف‌های چینی یا اعتبارات اسنادی از طریق بانک مشترک دو کشور و در صورت نیاز با پوشش بیمه صادراتی چین، به‌سرعت تأمین مالی شوند و از تکرار تجربه ناموفق بانک کونلون جلوگیری شود.

شایان ذکر است که با توجه به تحولات جاری در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی، چین امروز صرفاً به دنبال تأمین نفت ارزان نیست، بلکه به یک قدرت بزرگ فناوری و سرمایه‌گذار جهانی تبدیل شده است که می‌تواند در آینده انرژی، صنعت و حمل‌ونقل جهان نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا کند. از سوی دیگر، ایران نیز با وجود فشارها و محدودیت‌های موجود، یک قدرت منطقه‌ای باتجربه با موقعیتی ژئوپلیتیکی منحصربه‌فرد است.

گذار از یک رابطه صرفاً «مشتری-فروشنده» به «شراکت راهبردی» مستلزم شفافیت، اعتماد متقابل و اجرای پروژه‌های کوچک، عملیاتی و مستمر است. در این مسیر، نه وعده‌های کلان و تحقق‌نیافته ۴۰۰ میلیارد دلاری و نه تداوم بی‌اعتمادی متقابل، هیچ‌یک نمی‌تواند مبنای مناسبی برای توسعه روابط بلندمدت دو کشور باشد.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

TEHRAN CHAMBER OF COMMERCE, INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

تهران، پایتخت تجارت ایران

South China Morning Post

南華早報

MONDAY, JUNE 1, 2026 — WWW.SCMP.COM

SHENZHOU-23 CREW MAY VISIT THE CITY

Push to host HK's Lai Ka-ying and the other astronauts in first half of 2027

» PAGE A3

TIME FOR 'HK 3.0' TO EMBRACE BEING BIPOLAR

Open Questions for Charles Li Xiaojia, the longest-serving CEO of HKEX

» PAGES A6-A7

ZAC PURTON CLAIMS HIS 2,000th VICTORY

Becomes first jockey to reach the remarkable figure in Hong Kong

» PAGE B14

Last orders?

Trawlers flock to Ming Kee Seafood Restaurant on Po Toi Island [illegible] Photo: Kelvin Li

LEE SEEKS NEW MARKETS IN CENTRAL ASIA MISSION

Chief executive leads a 70-strong delegation, pledging to leverage city's 'superconnector' role and help mainland businesses enter global markets

Jeffie Lam
jeffielam@scmp.com

Chief Executive John Lee Ka-chiu begins an official visit to Central Asia today with his largest delegation to date, aiming to leverage the city's unique geopolitical [illegible] help mainland companies "go global".

Sources said that dozens of memorandums of understanding (MOUs) were expected to be signed by representatives from various sectors and their counterparts in Kazakhstan and Uzbekistan during the five-day visit.

One of the deals under the spotlight will be chosen tonight at a dinner hosted by Lee for the chief executives of both the Hong Kong and Kazakhstan stock exchanges last year in the world's first such dual listing – and the Central Asian nation's debut in Asia.

The company, backed by state-owned Jiangxi Copper, has a mine in Kazakhstan that can extract from 3.5 million tonnes to 4.95 million tonnes per year in the country. It introduce new technology into the production process and has invested heavily [illegible] in the deeper processing of mineral raw materials.

The 70-strong delegation led by the chief executive includes more than 40 local representatives from sectors ranging from logistics and innovation and technology to banking and aviation.

Chief executives from 10 mainland provinces have also joined the group, with Lee pledging to leverage Hong Kong's "superconnector" role to help mainland companies internationalise.

Lee arrived in the Kazakh capital Astana last night and was received by Asset Darbeyev, Kazakhstan's vice-minister of national economy, in Astana's Expo [illegible] tomorrow with Kazakh President Kassym-Jomart Tokayev today.

Officials in Kazakhstan and Uzbekistan are expected to brief the delegation on the latest investment opportunities, while members will attend networking events to meet their business counterparts.

One of the highlights in Kazakhstan – the largest economy in Central Asia and an emerging Belt and Road hub – will be a visit to the Astana International Financial Centre (AIFC), a special economic zone in the capital that applies [illegible] arbitration, as well as special tax and currency regulatory regimes, and houses the Astana International Exchange.

The AIFC is seen as a financial gateway for Chinese investment seeking entry into Central Asian and Eurasian markets, the AIFC currently hosts around 900 enterprises and institutions.

Hong Kong companies are also registered with the AIFC, operating in sectors such as construction, financial services, transportation and technology.

Lawmaker Johnny Ng Kit-chong, founder and chairman of Guotland Group, which has emerging business ties with Kazakhstan, said he was encouraged to see Kazakhstan and Uzbekistan first hand during the visit.

He will sign an MOU with a leading Kazakhstan artificial intelligence computing power company, noting that the country's cheap electricity could be leveraged as a structural advantage for the power-intensive sector by helping to lower costs.

Ng conceded that it was "premature" to talk about immediate gains from the developing Central Asian region, but he argued that a farsighted view was needed. "When mainland China started its reform and opening-up more than 40 years ago, nobody could have imagined it would develop this far. No one knows who will end up helping whom," he said, adding that the region's young population created huge market potential.

Another delegate, the president of the Hong Kong Law Society, Melissa Pang Lai-ying, underscored the legal sector's role in facilitating trade and business activities in emerging economies.

"Hong Kong lawyers could be here to share how we partnered with their development in Central Asia as the language and culture are vastly different from home," he said.

Mary Huen Wai-yi, Standard Chartered's CEO for Hong Kong, Greater China and North Asia, said the bank would help the city's banking industry to strengthening ties with Central Asia, supporting the financing of local infrastructure and emerging industries, as well as cross-border business and investment, and assisting mainland enterprises in expanding globally through renminbi-related services.

Japan rejects China's 'new militarism' label at forum

Tokyo's more muscular defence policy will allow it to play cooperative role in region, minister says

Alexti Wei and Amber Wang

Japan's defence minister yesterday rejected suggestions that his country was reviving its militaristic past, as he delivered a conference that changes to its defence strategy would allow it to play a new cooperative role.

Shinjiro Koizumi also used his speech at the Shangri-La Dialogue in Singapore to say Tokyo opposed "unilateral changes to the status quo by force or coercion", a comment believed to refer to Beijing's increasingly assertive stance in the East and South China Seas, and to possible military action to reunite Taiwan with mainland China.

"Every country must be able to choose its future by its own will. And this region must remain open and free, governed by rules and shared values and principles," Koizumi said.

He did not specify which country the comments were aimed at, but relations between China and Japan have been particularly high since late last year.

In November, Japanese Prime Minister Sanae Takaichi suggested that a Chinese attack on Taiwan could constitute a "survival-threatening" situation – sufficient grounds for Japanese military intervention.

The Japanese administration is also pushing for revisions to the country's policy framework to allow for a more proactive military posture, a shift condemned by Tokyo's wartime foes as a return to ideology that drove Japanese aggression during World War II.

Beijing also objected to Tokyo's decision to send warships to escort the Taiwan Strait [illegible] month.

In an apparent reference to China's military build-up, Japan had neither nuclear weapons nor strategic bombers.

"There is a country that has a huge arsenal of nuclear weapons and is rapidly modernising its military," Koizumi's speech said out a country that has a huge arsenal of nuclear weapons and is rapidly modernising its military and arms industry, describing his country's decision to revise its domestic defence equipment and technology transfer framework as a step in order to [illegible] defence equipment cooperation across the region."

Koizumi said the new framework would allow Japan to export lethal weapons.

"The fundamental reinforcement of our defence capabilities, including measures in the production and technology base, and the revision of the three strategic documents expected to be completed late this year are all part of [illegible] efforts."

If gaps emerge among the United States, Europe and allies and like-minded countries, forces that take it as an opportunity will [illegible]

Defence Minister Shinjiro Koizumi addresses the Shangri-La forum.

» MORE REPORTS A10

PATEK PHILIPPE
GENEVE
BEGIN YOUR OWN TRADITION

YOU NEVER ACTUALLY OWN A PATEK PHILIPPE.
YOU MERELY LOOK AFTER IT FOR THE NEXT GENERATION.

CALATRAVA REF. 6007G

PATEK PHILIPPE BOUTIQUE
HONG KONG - LANDMARK
SHOP 329-328 & SHOP 111, LANDMARK ATRIUM,
15 QUEEN'S ROAD CENTRAL, CENTRAL - TEL: (852) 2522 9262
PATEK.COM

Offshore yuan venture fund could invest in innovation

Matthew Cheng
matthew.cheng@scmp.com

Hong Kong is considering launching a new offshore renminbi venture fund to boost technology and emerging industries while supporting the internationalisation of the yuan, Financial Secretary Paul Chan Mo-po has said.

The initiative would align with the nation's latest five-year plan, which calls for Hong Kong to enhance its role as an international financial hub and expand its offshore renminbi business.

"We are actively considering launching a new offshore renminbi venture capital fund," Chan wrote in his weekly blog yesterday. "This will help channel and leverage offshore renminbi capital to support the development of emerging industries, while supporting the steady development of renminbi internationalisation."

Such a move sought to build on the growing convergence of artificial intelligence (AI) and the digital yuan, which is entering the virtuous cycle in which innovation and technology (I&T) and finance supported each other's growth and injected momentum into the high-quality economic development.

"Hong Kong has invested heavily in developing its I&T ecosystem, and this effort is now starting to see a new driving force for economic growth," Chan said.

"However, this effort must be matched and accelerated."

He noted that the Northern Metropolis, with its integrated "research and development-commerce-living" spatial and industrial layout, could serve as fertile ground for the I&T ecosystem in Hong Kong. The segregated zone in [illegible] hectares of land China into a technological and economic hub.

The government also plans to inject [illegible] into the Hong Kong Investment Corporation (HKIC), the city's wholly owned investment vehicle, to help it expand its capital base to HK$62 billion in starting capital.

As of March, the HKIC had invested in more than 200 projects, spanning biotechnology, AI, new energy, semiconductors, clean energy and new energy. Two of those firms were listed on the stock exchange, with another 30 having applied or preparing to list.

HK$62b
The government plans to inject further capital into Hong Kong Investment Corporation, a key strategy to enhance Hong Kong's competitiveness as an offshore yuan hub.

Efforts include offering a wide range of yuan-denominated investment products, regularly issuing sovereign bonds, attracting "high-quality issuers" to offer yuan notes and bringing more cross-border yuan transactions to the city. Hong Kong already handles around 75 per cent of all offshore renminbi settlement.

Lawmaker Rock Chen Chung-nin, executive director of private equity investment firm Acuity Group, said the new fund would propel fund would align with the national strategy to cement Hong Kong's role as the offshore renminbi hub. However, he noted that most funds and corporate investments in the city were denominated in Hong Kong or US dollars. "The fund must have mechanisms creating a class of shares in renminbi and making related regulatory adjustments, he said.

"The government designated Hong Kong's Northern Metropolis, such as AI, biotechnology and big data," he added. "The fund must focus on these areas."

PUBLISHED SINCE 1903 AS THE CHINA MAIL, AND SINCE 1937 AS THE SOUTH CHINA MORNING POST
PUBLISHED BY SCMP PUBLISHING LIMITED, SCMP CENTRE, 19 DAI KWAI STREET, TSEUNG KWAN O, NEW TERRITORIES, HONG KONG. TEL: 2565 2222.
PRINTED BY QUALITY PRINTING LIMITED, ROOMS 1401, 14/F, CAR PO COMMERCIAL BUILDING, 18-20 LYNDHURST TERRACE, CENTRAL, HONG KONG. TEL: 2542 3299.

$18

دبیرخانه توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری بخش خصوصی با چین